

پرسی فم-نیزم و کَش-کا نی ژنی کورد.. سوھ-یلا م-ھ-می

جیھانی واقع جیھان-ک، ک ی-کم م-رجی ژیان-وی ل-ووی سیاس-ی-و-ھ-بوونی دوو گ-زی با-د-ست و بند-ستدا بوو؛ ھ-بوونی چینای-تی و داب-شکردنی مر-ق-کان ل-ووی گ-ز، بند-چ، نگی-ست، زمان، ناوچ و تاد.. ب-کسانی خا-ن د-سات بناغ و بنیاتی د-ساتی مادیی پ-و-بوو، و-کوو ب-ک-یل-کردنی شپ-ست-کان ب-کارھ-نانی ھ-زی کاری ئ-وان؛ ل-زیادکردنی سامان ب-خا-ن د-سات-ت-ک. سیاس-ت ھ-ر ل-س-ر-تای بوون-و- ل-دوو چ-مکی د-سات-تای زا و بن د-ست پ-کھاتوو و ک-س-ک ک-بن د-ست-ق-د ناتوان-ت و ن-بوو ک-دوری د-سات-تاری زا-دا، بگی-ت. سیاس-ت ل-ش-وی زا-یدا د-توان-د-گیرکار ب-ل-ش-وی چینای-تی، گ-ز، ئیتنیک و تاد.. بزوتن-وی فم-نیزمی و شوناسخواری کوردیشی ل-ب-ر گرتوو و ئ-م بازن-ی- ب-ل-ب-رچاو ن-گرتنی ئ-م چ-مکان-د-ب-ت-ھ-ی نا-زای-تی و ھ-بوونی بزاف-ک ب-پ-ناس- و بوونی خ-ی د-رد-ب-. داخواری-کانی ژنی کورد ل-م بازن-ی-دا؛ ئ-ژان-ب-ھ-ی شوناسی کورد-بوون و گ-زی ژن-بوونی ل-ب-رچاو ناگیردر-ت. توندوتیژی چ-ند لای-ن ب-س-ر ژنانی کورددا زا-؛ ب-پ-چ-وان-ھ-ند و وانگ ک-ب-س توندوتیژی ل-لای-نی ن-ت-وی و شوناس-و- ل-ب-رچاو د-گرن و لای-نی گ-زی ناخ-ن ب-رچاو. ب-ب-وای من د-ب-ک-م-ناسان و د-رووناس-کان و لای-ن بزاقی-ئازادیخواز-کان خ-یان ل-ت-ری و پ-ناس-د-قکراو-کان خ-یان بپار-زن و چ-مکی فمینیزمی کوردی و-کوو چ-مک-کی زیندوو ک-ل-چ-ند لای-ن-و-د-در-ت-ب-ر توندوتیژی، ل-ک-ک-ین-وی ب-ب-کن و و-کوو دیارد-یک ک-زیندوو و ب-رد-وام ل-گ-اندای-چاوی ل-ب-کن و ش-وی ل-ش-و-کانی ئایین و داخواری-کانی گ-زی ب-رد-وام ل-گ-اندای-. توندوتیژی ل-دژی ژنی کورد و ئ-و ئ-زموون- ل-لای-ن ژنی کورد ھ-موو توندوتیژی-کان ل-خ-د-گر ب-ھ-ی گ-ز و چینای-تی و شوناس و ناوچ و جوگرافیا و ن-بوون و ن-هیشتنی د-رف-تی ئاشنایی ب-مافی مر-قای-تی ژن-ک و ھتد. ک-چ-ند د-سات-تای زا-ی سیاس-ت و د-سات-تای ئایین و د-سات-تای گ-زی س-ر-تر، ھ-کاری ئ-م توندوتیژی-ی-ک ل-ھ-مب-ری ژنی کورد. ک-ل-ش-وی ی-ک د-ی-تای ت-با؛ مافی ژن ل-ب-رچاو ناگرن.

ئ-زموونی توندوتیژی ژنانی کورد ل-ئ-م س-پان-دا؛ ب-دوو چ-مکی

بن دښستی نه‌ت‌وو يا شوناس و ګڼ‌ز؛ له چوارچ‌ووې پښاس‌ي
دسټاتې فم‌نښستی ئ‌راندې له دژې ژر دښستی ګڼ‌زې و له چمکې
داخواری و پښاس‌ي نه‌ت‌وو‌ییدا دڅر‌ت‌ پ‌راو‌ن‌و، چونکې
توندوتیژې دژې ژنې کورد به ت‌نیا به‌ره‌مې سیاست یا ئ‌ایین‌وو
نیی، ئ‌م به‌ره‌مې هر دوو چمکې کې ګڼ‌ګدان‌وو یاسای زان له
سالمې ډبردوودا ژنکوژې به ناوې کوشتنې نامووسی و چمکې کې ګڼ‌ګ
پ‌دراوې دډن و ژن وکوو نامووسی پیاو د به ه‌موو ماف ډواکانې
مر‌ق‌ای‌تې له زوت بکردر‌ت و د‌رب‌ست له خزم‌تې پیاودا بم‌ن‌ت‌وو
تا کوو دوچار کوژران نه‌به. ژنې عاق، ژنې به‌ح یا ژنې بن ما،
دایک، ژن‌کې ګو‌ای‌ی ه‌موو د‌رک‌وت‌ې دسټاتې زان‌ی
ګڼ‌زای‌تیې کې ه‌موو ګاگان له ژن تووند د‌کات‌وو به
چوس‌ن‌ری زیاتر.

له استیدا ژنې نه‌ت‌ووې زان هیچ ک‌ش‌ی کې ئ‌یتنیکې، زمانې، ئ‌ایینې
و چینی بن دښستی نیی و ئ‌ګر ئ‌م س ګڼ‌ش‌ی کېمان ه‌به به پیشان
دانی ه‌اواردن‌کانې ژنان له چوارچ‌ووې ئ‌راندې ژن‌کې فارس زمان
له س‌ر‌ووې س ګڼ‌ش‌ی کې و ژنې کورد له خوار‌ووې ئ‌و س ګڼ‌ش‌ی کې
داد‌ن‌ر‌ت، له استیدا کات‌ک باس له س‌ر مافې ژن‌کې د‌کر له ئ‌و
بازن‌ی‌دا م‌به‌ست ژن‌کې کې له چینی با‌اد‌ست کې ه‌ند مافې
تایب‌تې پ‌ی داون، به دانانې ژن له م‌بازن‌ دپاریکراو‌دا، دیار
ژنانې ئ‌یتنیک‌تر له م‌بازن‌ی‌دا ناگونجن و پ‌راو‌ن‌ د‌خرد‌ن. به
له به‌ر‌چاو گرتن و دانانې یاسای ه‌اواردن؛ ه‌موو ئ‌و
توندوتیژان‌ې دژ به ژن ووند‌ب‌ت‌وو و د‌کر به ګڼ‌ان‌کاری
یاساکان ئ‌و توندوتیژان‌ې نه‌و ک‌م‌ګا ئ‌استی ز‌ر به‌ن‌ر‌ت‌ خوار.
استه کې له س‌ر ئ‌استی ف‌ره‌ن‌ګې و ښیری ک‌م‌ګا د‌به ئ‌یش
بکردر‌ت و س‌ی‌ن‌ووې نه‌ریت‌ دا‌زاو‌کان‌کې له بیری به‌رت‌س‌ک
س‌ر‌چاو د‌ګر کار بکردر‌ت، به‌ام به د‌نیا‌ی‌وو یاسا ګڼ‌کې
ګرینګې ه‌ی به ک‌م کردن‌ووې څ‌ی توندوتیژې له نه‌و ک‌م‌ګا‌دا.

ګرینګې ښی یاسا له به‌رو پ‌ش‌چوون یان س‌ر‌کوتې بزووتن‌ووې ما ف‌خواری ژنان

به‌ګ‌مان یاسا ی‌ک‌ک له ئ‌امراز ه‌ر ګرینګ‌کان به به‌روپ‌ش‌چوونې
بزووتن‌ووې ی‌ک‌سان‌خوازان و ما ف‌خوازان‌ې ژنان. یاسای بند‌ت‌ی
و‌اتان د‌توان‌ت کاریګ‌ری ئ‌رینی یان نه‌رینی له س‌ر بزووتن‌ووې
ژنان به‌ت.

کات‌ک کې ژنان له ک‌م‌ګا ی‌ک ه‌ست به چوساندن‌وو د‌ک‌ن، ئ‌م
د‌رخ‌ری وشپار‌بوون‌ووې ک‌م‌ګا و به‌تایب‌ت ژنان له س‌ر خواست و
ماف‌کانیان. ژنان به‌ر‌پ‌رسپارن د‌چن نه‌و یزې خ‌بات له‌دژې

چوسا نندن و یان و ئو هه اوار دنان ی ک ب ر و ووی د بن، ه و و
تک شانی خ یان و گ د خ ن ب گ یشتن ب ماف و و و
ئینسانیی کانی خ یان. ل م ق ناغ دا گرینگی و ی یاسا د رد ک و ت،
ل ئ گ ری ئ و ی ک خواست کانی ژنان ب و ات ن و یاسا و و
ماف کانیان یان ب شک ل ماف کانیان و چاو بکات و گ خ شک ر ب
ئ و ی ژنان ب ئامانج کانیان بگ و بزووتن و ک یان ب ه ز د ب ت.
و کوو ئ و ی ک ل و اتانی و ژا وایی و پ شک و توو یاسا پا یشتی
ژنان و ب شک ل ماف کانیان ب د ست ب ر بوو؛ د بینین ک ب
پا یشتی یاسا و ژان ک و کوو ۲۵ ی ن قامبر و ۸ ی مارس ت ک ب
کولتووری ئ و و اتان بوو.

هه اواردنی گ ز ی جیا ل هه اواردنی ن ت و ی نیی ک د ب ت
ست م و زو م ی دوو ب ر ا ب ر ل هه م ب ر ژنی کورد؛ ل استیدا
بزووتن و کانی ف م نیزمی ک د ب چ مکی ئازاد یخواری و ی کسان
بپار زن ه ند جار د بینین ل ف م نیزمی ئرانیدا؛ ه ند جار
ه و ست ک ی دوو لای ن یان ل ک ناری بای ب خا و ن بوونی ژنان ل
لای ن گ ز ی پیاوسالاریدا ه ی ل هه م ب ر ئازاد یخواری ژنی کورد دا،
د بینین ه ر ئ و ژنانی ف منیست ک سکا یان ب ر ز ل د ژ ی ب
پیاوسالاریدا؛ با س ک د گ ات ژنی کورد، ز ر ئاشکرای ل و انگ ی
پیاوسالاریید و، ب ک ش کانی ژنی کورد د و وانن. ئ و خنان ی ک
ل ژنی کورد د گرن ب ه ی چ ک ه گ رتنی ژنان ل هه م ب ر ش ی داعیش
ز ر ب مانای ب ب وای م ن ت ن ات بزووتن و ی ف م نیزمیش
د توان ب ش ک ی نا و خ ی ب چ ک بکات کات ک ه ف ی یقین ل
فاندن و توندوتیژی س ک کسی و کوژران ب واتای ژن ک د ب داک کی
بکا ل خ ی.

ل ئ ستادا ئ م ل گ دو و انگ ی ف م نیزمییدا و و ب و و
د بین و ک د وای دوو ئاراسته فیکرییدا ک و توون؛ لیبرالیزم ک
بانگ ش ی سیست م ی س ر مای داری د کا و مارکسیزم ک و خ ن د گ ر ل
پ ک ه ات ی فیکری لیبرالیزم؛ لیبرا ف م نیزم یشتگیری چینی
با د ست د کا جیا ل ش و ی د س اتداری (و نگ فاشیست ،
دیکتاتور ..) ک ن و د زگا د و تی کاند د ب ت نو ن ری ژنان و
ل س ر چاو ئابووریی کان ب خ سوود و ر د گ ر، خوازیار ژنانی
چینی با د ست ل شو ن د و تی کانب ب ن خا و ن کار و پیش ی
خ یان و چینی ژنی ه ژار و پایین د ست ل بیر د کا، ب م ب گ شتی
خ باتی ژنان ب در ژایی م ژوو ب د ست ب ر کردنی ماف و واکانیان
و زگاری ل ک ت و ب ندی پیاوسالارییدا ب رد و ام بوو و م ژوو کی

زړه درې ژبې و. هره له دروستېوونې شارستانيت مرقى
 نازادخواز هوى ئوى داو كېلىتى و دىلبوون بسدرتتو و و ب
 ب كولوورىكردنى ئم هوىو بډردوام كسانكى ووناكبير له حول
 و تښتلادا بوون ب مسگركردنى مافى تاك. له كوردستاندا ژنانكى
 تښكشلمان هوى، ننگ دووچارى زړه كسپ و تښگره بن له
 گايېدا هره چنده بچووكيش ب ئو دسلكوتانېان، بېام
 بډردوامن گورترين كوشى ژنى كورد له ئم سډردمدا ك گيشتن
 ب مافى وى مرقايتى دوا دخت سته تا هبوونى ياساى دژ ژن
 ك ياسا له ووى ئايينه و ساز كراو؛ ك دېوايې ب پى ووتى
 سډردم گانكارى تيدا هېوايا و كوو ئوى ژن موكى پياو و
 دې له سر هېموو وردكاريېكانى ژيانى پياو ك بيار بدات،
 ئوى ديك هېبوونى نريت و كولتووركى باو له ناو خلكدا ك ژن
 ب پوړكانى هزاران سا له و و پېش له بډر چاو دگر، ك وات
 كم مگ و ئاستى ووناكبيرى خلك كى دې ب گانكارى ب سر ب و
 گرينگترينيش ئوى ياساكان يېكسانى و دادپروړى له بډر چاو بگرن
 و ب پى مافى مرقى جيهانى شرقي ب بكت. است ئم كشان
 زړه له كم مگاي كورديدا و كوو زړبى ناوچكانى ژهتاتى
 ناو است بډرچاون و بېام پياو نابې چمكى فلمنيزم ب شت كى
 نام بزانت و تفكرينى ئوى هې ب ئم و كوو چك ك له دژى پياو
 ب كار دبرت دې ب پياوېش هېو بدات له پړاو نر خستنى ژن دنگى
 هېو بدت و داواكارى مافى يېكسانى ژن و پياو ب. و كوو هنده كس
 ك ددېن فلمنيزم نندش و تفكرين و قوتابخانې
 ژئواوييېكان و له كوردستاندا نابې ئو قوتابخانې و كوو
 نندش كى مافخوازان ب كار بېردرت. ئو بوايان هې
 سروشتى ژن له بنده تدا هره واي و نابې ئو مافانې ب ئو بدرت،
 ك ئمان ديار سډرچاو فكريېك كى له ئايينه و وړگيراو ك
 بوايان ئوى ئايينى ئيسلام هېموو مافكانى مرقى ب ژن داو،
 ئمان دېتې بډرستك له بډر دم بزاقى زگارى خوازى و
 يېكسانيدا. بزوتنوى ئندشى ژنى نازاد تا ادېك كاريگرى
 دناو له وى ك سيستم كى چوسنډر و كم ميايتى و نابوورى زا
 ب سر چينى ژناندا پيشان ددات.

[illegible]

پارادکس-کاندا، له میدیاکان به تایبته به پناس-ی ژن، به-رنام-یک دا-ژراو که ننگه یش-کانی له لیبرا-یزمدا بد-زیند-و، د-رکه-وتنی ژن-ک به چ-ند-ها ن-شت-رگ-ری جوانکاری و پناس-ی ژن-کی باش له فیل-ر و به-ت-کس و ج-ر-ها پر-تین که به له-ش و لاریب-و دووراو-ت-و له-ر-دا ئ-ند-ش و زهنی-تی ژن له پ-راو-ز یا ت-نانت س-او-ت-و و خودی ژن له-م به کو-ل-کردندا ځ-ی ه-ی. به کاره-نانی خودی ژن له خزم-تی سیستم-ک که به به که-ر-ست-کردنی ه-ر شت-ک ه-و-د-دا له بازار-ک-انی نابووری-دا. به کا-ا-کردنی ژن ه-ر خ-ی به پ-س-ند-کردنی لای-نی پیاوان- دای- و دیسان-و م-یل و خواستی پیاو- که د-ب-ت- پ-و-ر؛ که به ه- ځ- ځ-م ن-شت-رگ-ری- م-دی-نان- به ناوی ماف ناوی له د-ب-ن و ئ-ب-ث-بوونی ژنان له جیهانی م-د-نیشدا به شو-گ-لی جیاواز ه-شتا در-ژ-ی ه-ی.

شو-ی پ-رو-رد-کردنی تاکی ئ-م که م-گا له ځ-وی عادت و باودا ت-پ- ن-بوو؛ به شو-یک که به ه-شیار بوون-و-ی مندا-ک-انمان ه-و-بد-ین، پ-رو-رد-کردنی هزر و ئ-ند-ش-یک که ځ-ر له ه-موو چین و توو-ژ و ت-نانت ه-موو بوون-و-رکان بگر-ت، که پر-س-یک-ی در-ژخای-نی پ-ویست، به-ام به گشتی باس له س-ر توندوتیژ-ی له س-ر چین-کی که م-گا که نیو-ی ئ-و که م-گا-ی له خ- د-گر- و به بیانووی ش-ر-ف و نامووس ژنان به د-ستی پیاوان د-کوژ-ن و یا ژن له چوارچ-و-یک-ی به ه-وا-یدا خ-ی د-سوت-ن-ت و خ-ی له ناو د-با و له استییدا هیچ ه-و-کی بند-ت-ی و ادیکا به له ناو بردنی ئ-و یاسایان- نادر-ت که ژنی کوژراو به تاوانبار د-زان- و پیاوی بکوژ دواي ماو-یک د-ست-س-ر کردن ئازاد د-کر- و یاسا مافی کوشتنی پ- د-دا و له-ر-دا د-س-اتی سیاسی پ-نچ- د-خات- ن-و ژیانی تاک-کان ه-ر و-ها که فوکو ئاماژ- ب-و د-کات باس له س-پاندنی د-س-ات به س-ر ژیاندا د-کا؛ ئ-گ-ر زله-زی به هیچ که-س گونجاو نیی- به-چی پیاو چ به ځ-وشت و چ لاواز؛ به شیاو د-زانین که د-س-اتی ت-واوی به س-ر ژن-ک-و ه-ب-؟ که گ-ند-ی د-س-ات له-ر-دا خ-ی پیشان د-دا. یاسای س-ردان-واندن له ئ-ستادا له ژیانی هاو-ب-شی ځ-و د-کات- ژن، که پارادکس-ک له-گ-ژیانی م-د-نی ئ-ستا و به ه-ی یاسا و ن-ریت-ک-انی ن-و که م-گا-دا که ه-موو د-ژ-ن، ئ-و مس-گ-ر نا-ب- که دوو که-س ه-موو شت-کی ئ-و ژیان- له ب-ین خ-یاندا ب-ش بک-ن و که-س-ک د-س-اتی ت-واوی ن-ب- و که-س-کی دیک-یان بن د-ست به به هیوای جیهان-ک پ- له ت-بای-ی و ی-کسانی و دادپ-رو-ری و ه-شپاری.

ناونيشانـكـ بـ وتارـكى بـ

ناونيشان! . . سهـديـق سهـعيد

وا نـدـرى

له ژماره ههفتى گـڤـ قارى سهـنگـينى (ديوان) دا، (سهـعيد عهـبدوـلا)
 وتارـكى له بارهـى مـانى كچانى دووكهـ و ئاگر، بهـ ناوى(وتارـكى
 بـ ناونيشان) نووسيوه. خوـنـهر كه وتارهـكه دهـبينـت، بـرى بـ ئهـوه
 دهـچـت كه ئهـمه لـكـكـينـهـوهـيهـكى وردو ههـمهـلايهـنهـيه له بارهـى ئهـو
 مـانهـوه، كهـچى كاتـ وتارهـكه دهـخوـنـتـهـوه، بهـرشتـكى پـچهـوانه
 دهـكهـوتـ و دهـبينـت كه سـ بهـشى وتارهـكهـى هـيچ پهـيوهـندى بهـو
 مـانهـوه نـيهـ و بهـشـكى پهـسـندانى خـيهـتى و بهـشهـكهـى تـريشى،
 باسـكرـدنه له چـند نووسـهـرـكـ، كه دوورو نـزـيـك پهـيوهـنديان بهـ
 ناوهـكى مـانهـكهـوه نـيهـ. ههـبهـته، مـن ئهـو مـانهـم
 نهـخوـنـدـتهـوه، چـونـكه هـشتا نـرهـى خوـنـهـوى لهـگهـ دهـيان كـتـبـى
 ديـكه نهـهاـتـوه، بـيه له بارهـى ناوهـكى مـانهـكهـوه هـيچ ناـمـين،
 تهـنها له بارهـى ئهـو چـند سهـرنـجه كـورت و اـگـوزهـرانهـى نووسـهـرى
 وتارهـكه ئـيستـكـ دهـكهـين، كه گوايا بهـ تـگهـيشـتنى ئهـو، چـند
 ههـيهـكن له مـانهـكهـدا هـن و بهـ سهـر وهـرگـگـى مـانهـكهـ تـپهـيـون.
 بهـرلهـوى باس لهـو سهـرنـجانه بـكهـم، دهـمهـو ئاـماـژه بهـوه بـدهـم، كه
 وهـرگـگـى ئهـو مـانه، يهـكـكه له وهـرگـگـهـ كارامه و جوانـنووسهـكانى
 ئـمه و مـنـيش پـشـتر له بارهـى وهـرگـگـهـانهـكانـيهـوه، سهـرنـج و ديـدگـاى
 خـم خـستـته و، بهـم نايشارمهـوه زـربهـى ئهـو بهـ ناو هـخـنانهـى له
 كارهـكانى ئهـو وهـرگـگـهـ دهـگـيرـن (كه مـن پـشـتـريش وهـمـى
 ههـندـكـيانم داوهـتهـوه) له استـيدا هـخـنه نـين، بهـكو تـگهـيشـته
 له زمانى وهـرگـگـهـان و ههـهـندى واتاـيانـهـى وشه و زمان له كـارى
 وهـرگـگـهـاندا. زمانى كوردى، له جـرى ئهـو زمانانهـيه، كه ناـتـوانـرتـ
 فـمـمـكى جـگـيرى واتاـيانـهـى پـ بـدهـيت و دهـشـ وشهـيهـك زـرتـر له
 ههـهـند و ماناـيهـكى ههـبـت، يان مـيتاـفـر بـت بـ شـتـكـ، بـيه دهـبـ
 ههـمـيشه ديوـكى ديكهـى واتاـيانـهـى ئهـو زمانه بـينـين، كه ديوـكى

ناٲاستهوخٲیی واتایانه و ئاماژه ییانهی زمانه، له گوزارشتکردن و ده ربٲیندا، ئٲستاش دٲینه سهر سهرنجه کانی ئه وه ٲٲزه، له باره ی وه رگٲٲانی ٲٲمانه که وه.

▪ نووسهر نووسیویه تی: (نازانم بٲچی وه رگٲٲ وشه ی باٲی زی به کار هٲناوه، چونکه باٲی ز ته نها بٲ ده وهٲه تان و بٲ بواری کی دیاریکراوه، وهك باٲی زی ئاشتی، باٲی زی په نابهران) پرسیار ئه وه یه، تٲ بٲی وه رگٲٲی ئهم ٲٲمانه، نه زانٲت باٲی ز وشه یه کی سیاسیه؟ له ٲاستیدا، باٲی ز لٲره دا ئاماژه یه کی سیاسی نییه، به ٲکو نرخاندن و ٲٲزانین و پایه دارکردنی کارٲکه که نمونه ییه. ئهمه په یوه ندی به دیوٲکی دیکه ی واتایانه ی زمانه وه هه یه. له زمانه ی کوردیدا، ده یان نمونه ی له و شٲوه یه ههن، ده توانم بٲٲم ناٲاسته و خٲ، ئاماژه یه کی دیکه ی واتایانه به ده ر له و اتا بنه ٲه تییه کانیان ده که یه نن. بٲ نمونه ده گوترٲت: (له چاو شٲری ناگه ٲٲته وه) به ٲام ئایا که س هه یه له شٲر نه ترسٲت؟ ئایا شٲر لٲره دا هه مان ئه و شٲره ی نٲو جه نگه ٲه کانه؟ یا خود ده گوترٲت (ده ٲٲی به هه شته) که س به هه شتی بینوه، تا وه سفی شوٲنٲك به به هه شت بکات؟ یان ده گوترٲت (له سهر سهرمت داده نٲم) ئایا ده توانین مرٲف له سهر سهرمان دابنٲین؟ بٲیه وشه ی باٲی ز هیچ هه ٲه یه کی تٲدا نییه و ٲتر نرخاندنی کارٲکه که نه هه ندٲکی سیاسی هه بٲت. دواتر ده نووسٲت (نوٲنه رمان هه یه و که سیش دانی ٲٲدا نانٲت) ئه گهر ئهم بٲچوونه ی نووسهر ٲاست بٲت، من نازانم ئه و هه موو نوٲنه رایه تییه ی حکومه ت، له ده یان وٲاتی دنیا دا چی ده که ن؟ ئه ی بٲچی فه رمانگه یهك هه یه به ناوی په یوه ندیه کانی ده ره وه؟

▪ نووسهر نووسیویه تی: (وشه ی دٲمنیشای له جیات ی خه ٲه فان به کار هٲناوه، ده بووایا بنووسٲت ئاستی ئاگای ی دابه زیوه) ئه گهر که سٲك خه ٲه فا و واتا تووشی (زه هایمه ر) بووبٲت، ئاگای ی ده مٲنٲت؟ ئه گهر ئه و که سانه، ئاگایان به ٲٲی ئاست هه ٲبکش و دابکش، ئه و دواتر که ئاگایان به رزبووه وه ده گه ٲٲنه وه باری ئاسایانه ی ژیان ی خٲیان و کار و ٲه فتارییان زٲر هزریانه ده بٲت. بٲ زانیاری نووسهر، ئه وانه ی تووشی نه خٲشی له بیرچوونه وه ده بن، ئاگایان ورده ورده و به خٲرای ی نامٲنٲت، چونکه خانه کانی مٲشك ده مرن، بٲیه دابه زین و هه ستانه وه له ئاگای ی و مٲشکی مرٲفٲك که تووشی نه خٲشی (خه ٲه فاوی زه هایمه ر) بووبٲت نییه. ، خٲ مٲشك فشار ی خوٲن

نییه، تا بهرزبتهوه و نزم بتهوه. تا کو ئستاش چارهسهرکی
بنهتهی ب ئه و نهخشییه نه د زراوه تهوه. بیه کهسانی
خه فاهو، ئاگایان نامذت و به نهمانیشی، جارکی تر
نایه نهوه دخی ئاسایان، چونکه خانهکانی مَشک، تاکه خانهن
له لهشی مرقددا که مردن، وهك خانهکانی دیکهی لهش جارکی تر
دروست نابنهوه. بیه ئه و سهرنجهی پتر هسکردنهوهی
لاپه هکهیه، نهك هخنهگرتن.

▪ نووسهر نووسیویه تی: (وهرگر وشهی یهخچای ب به فرگر به کار
هناوه که تورکییه و ئمه وشهی به فرگرمان هیه) بگومان،
وهك نووسهر دهت وشهی (یهخچا) تورکییه، بهام به فرگر،
هاوواتای یهخچا و (سهلاجه) نییه ب زانیاری نووسهر، بهکو
له زمانی کوردی، به فرگر له بهرامبهر وشهی (موجهمیده)
به کاردت، چونکه دیاره ئهمهیان، له یهخچا یه کجار ساردتره
و به فری زرتتر دهگرت. به پچهوانهوه یهخچا، به شکی که می
که (فرزه ره کهیتی) به فر دهگرت. بیه به فرگر، هاوتای
یهخچا نییه، گهلک جار ساردکه رهوه به کاردت، که ئهمهیان
به بواي من گونجاوتره.

▪ نووسهر نووسیویه تی: ستهی (چونکه گوتی ئه و ناتوان
متمان به و قهچیه بکات) ده بوو به و جاره بت (چونکه ئه و
ناتوان متمان به و قهچیه بکات). بگومان ئهم دوو
ستهیه، له ووی ئاماژه و لایه نی زمانیشهوه جیان له
یهکتری، چونکه له ستهی یه کهم جهتکردنهوه له گوتنك هیه،
به پچهوانه ی ستهی دووهم.

وای ئهمانهش، نووسهری وتاره که، گهرچی هخنه له زمانی
دهربین و گوزارشتکردن له مانه که دهگرت، بهام ئه و خشی
له وتاره کهیدا ئه و هه لانه ی کردووه. ب نموونه
نووسیویه تی: (ئه وان له بهرو پشتدا ئازاریان هیه و ن مانگ
کریه یه کیان هه گرت) مه بهستی نووسهری وتاره که له کریه،
ئه و مندا هیه که له ن و هحم و سگی ژن دایه، بهام
دهربینه که ی هه هیه، ئه گهر به پی ده بینه که ی ئه و بت،
ئه واکریه که له ئامز هه گیراوه، جگه له مهش (کریه کان)
دروستتره، چونکه ژنه کان ک نه! له شوذکی دیکهش
نووسیویه تی: (سهربار له ژر بار گرانتره) ئهم ئیدی مه که
له کمه گای ئمه دا زر به کاردت به و شهویه یه (سهربار
له بن بارگرانتره) واتا سهربار و بن باره که، له سهر پشتی
و لاغه که یه (باره به ره کان) ئه گهر به پی دهربرینه که ی
نووسهربت، لره دا (سهربار و بن بار) هیه و ژره وه، واتا

ژړه وهی باره که هه مووی. څه زمانه زان و که سانی پېشو له څه وه نه یا نگوو تووه (بن بار) هم ورده کاریانه، زړجار ده بڼه هه کاری گڼی ماکانی زمان و دهر بڼین، که ده ش و اتایه کی تر و ناماژه یه کی تر بگه یه نن. دواچار ده هم څه زگه نووسه ری وتاره که، هر سه دو شهست و سه هه هه کی بڼاو ده کرده وه، بڼه وهی خو ښه ران بهر چاو و وونیان زیاتر بڼت و بزانون څه خنه کان چین!

هم بابته له ژماره (9) ی گڼ فاری دیوان، شوباتی 2022 بڼاو کراوه ته وه.

سـرـر تـای کـتـای پـتـین . نووسینی: څه ندری څه کـنـدا / وـرگـڼـانی : څه سـنـ اـزانی

(دیکتاتور بڼه جگړی د رد کڼ وټ هټا څو کات ی کڼ جگړ نیی!)
نووسینی: څه ندری کڼ ندال @ څه ریکه فانتز
۲۰۲۲ یئازاری ... سرچاو: فیرین څه فیرس
وـرگـڼـانی : څه سـنـ اـزانی

هـر شـکـی پـتـین، سـرـر کی ووسیا، بڼه سـر څه کڼ انیا وون و ناشکرا بوو. هر له سا ی ۲۰۰۰ و کڼ هاتڼ سرحوکم، زړرک له سـر کی وټاتانی څه ژاوا هـو وپان دا کڼ له گڼ یدا هـما هـنگی بکڼ و څیانی له گڼ یدا بگونجـنن و دانوستاندنی له گڼ یدا بکڼ. بڼه مام کڼ هـرشـی کـرد سـر وټاتک، کڼ وک څی دټټت مافی بوونی نیی، وای له کڼ مـگـای نـود وټتـی کـرد کڼ پـتـین وک و کڼ هـی بـینن، وک کڼ سـکی شـخـواز کڼ توانای کی دیاری له وړانکړندا هـی. څه نجام کڼ شـی بریتیبوو له څیجـا ئاتی تازی سـرتاسـری له دژی ووسیا کڼ څی بینیی و له تـوقـکـردنی، گـمارـخـستـن سـر دام و دـزگـا دارایید کانی، قـد غـکـردنی فـینی فـکـکـانی ووسیا بـسـر ئاسمانی څه وروپادا، هـرو هـا زیادکردنی گواستند وای چک و تـقـمـنی بـ

قائى ۋوسيا

ھى باش لى بىردىستدان كى بىن پىن تىن دى توانىت ۋوبىۋوى ئى و پىرچى كىردارانى بىتۋى كى ھى ئى نجامى شىۋى كانى ئى وون. ئى و تا مۋودايدى كى درىژ ۋىشتوۋ لى سىركوتى كى مۋىگى مۋىنى ۋوسيا ۋ ئى پىزسىۋىنى سىياسى ۋ ئىژنامى نووسان ۋ فۋزى ۋ شىبىرى لى ۋوسىادا. ئى ھىرخواردى كى سىركى ئى پىزسىۋىنى ۋوسيا، ئى لىكىسى نى قانلى، ۋ قىدغى كىردىنى پىكىر، كى لى دىۋى ھوكى سىفيا تۋى بى گىرنگىرىن دىزگى مافى مۋى قى دادى نىرت، ئى و دىگىۋىنىت كى سىستىمى پى تىن لى پىنا ۋ مانۋى خىدا سىركوت دىكا. ۋوسىۋىكان ئى و پىيامۋىان پىگىۋىشتوۋ. بى پى سىرژمىرىيىك كى ۲۰۲۱ سى نىرتى لى قادى ئى نجامى داۋ لى ۵۲% ۋوسىكان لى سىركوتى بى كى مۋى دى ترسن ۋ لى ۵۸% يان دى ترس كى لى ناكاو ۋ لى خى لى لىن دى سىۋى تادارانى ۋ بىگىرىن ۋ ئازاربىدرىن. لى سالى ۱۹۹۴ ۋ ئى و نىشانى ۋ ۋى ھىكشان ۋىشتوۋ. ھىكشانىك لى ۋ جىر لى سىركوت ئاسايدى لى سىردىمى ھوكى سىركوتىكان كى بى ماۋىكى دىۋىۋىدرىژ لى سىر كورى دى سىۋىتن. ھىرچىندى ئى و سىركوتى رانى ماۋى دى سىۋى تيان درىژ بىت، زىا تر پىۋى ندىان لىگى كى مۋىگى ياندا دىچىۋىت ۋ كى مىرىش خىزىمىت بى ھاونىشتىمانىان دىكىن. بى يى لى ئى نجامدا ئى و دى سىۋى تادارى سىركوتى رانى ۋىگى كى ميان لى بىردىمدا دى مۋىنىت بى بىردىۋامى بى دى سىۋى تيان.

پى تىن شانىۋى شانى سىركوت دى توانىت يارى ۋ مۋاۋىغى لىگى فۋزى زانىارى ۋوسىادا بىكات، بى جىرلىك پىكى بىنىت كى زىر لى ۋوسىكان لى ۋوداۋى كانى ئى كى انىا نىگىن. ھىر لى ئى سىۋى ئاسايدى ۋوسيا دىستى كىردوۋ بى سانسىۋى چاۋدىرى ھى مۋى جىۋى يىك لى سىر تىۋى كى مۋى تىيىكان كى پىۋىۋىدى بى جىنگى ئى كى انىاۋى ھى بى. بى نموۋى دى سىۋى تاداران ۋادىۋى ئىكى مۋى سكفىان داخىست كى ۋادىۋىكى سىر بى خىۋى ۋ لى سالى ۱۹۹۰ ۋ كاردىكات. ھىرچىندى نىۋى تازى زىا تر زانىارى لى ۋ دىزگىانىكى كى دىۋىۋىت دى سىۋى تى بى سىرىاندا نىيى بى دىست دى ھىنن، بىۋىام ئىستاش ۋىژىم پانتايدى زانىارى دىستىۋىتنى بى دىستىۋىيى. پىش ئىۋى ۋوسيا ھىرش بىكاتى سىر ئى كى انىا، سىرژمىرىيىكان ئىۋىۋىان پىشان دىدا كى زىرىندى ۋوسىۋىكان لىگى دىنپىدا ھىنانى ناۋچى كانى بىشى ۋىژىۋى تى ئى كى انىا بىۋى وىك دىۋىۋىتى سىر بى خى ۋ ھىروۋى ھى لى مۋى ناتىيان دى كىرد بى ئى ۋ كى شىۋىكى كى دروۋىست بوۋى.

كى نىۋىۋى كىردى سىركوت ۋ زانىارى بى يىكۋى لى لىن پى تىنۋى دى توانىت خى پىشاندىان كانى ئى نى جىنگى لى پىر سىۋى ندىن بوۋىستى نىرت.

تاكو ئستا زياتر له پهنج هزار خپشانده رگيراو ك چالاكيان له دږي ههرشي ووسيا به سر ئك انيا ئنجامداو. بهي هه يه ئو و شېگيريد بېته هه اگرتني خپشانده تر له دږي ووسيا له ناوځي ووسيا دا. له كاته كدا ووسي هه بن كه ژيان خپان بخنه خپ تر و و خپشانده بكنه ئه گه ر بزانه كه خپشانده كان بهر و زياد بوون ده و به هه سانس ريش و له مودوا سخت ده به به خپشانده ران كه بتوانن بزانه چنه كس نا ازين به و جهنگه. به يه له وان به پتين زياتر بهر و سركو تكدني كه مځگاي ووسي هه نكاو بنه كه كه ئستا له شنه ژانداي. سيستمه تاكه و كان زه رتر له سيستمه ئه كه اته كاني تر بهر و سركوت ده و له و و سام به خپشانده كان به تايبه ته كاته كه له كرد و و فراوانخوازي و ته و دگلنه و كه ئستاي پتين به ئك انيا. سرباري ئو و ش زه ركه له و س كان كه به ته واوي له پتين به زار بوون و و هات به جه ده هه بن ، و كه له ئستا و هه نديكيان كرو و يانه. ئه م ش ده بته هه ي كه م بوونه و و فشاري ناوځي له سرت پتين.

هه رو هه پتين به ته واو ته خي ته يار كرو و له به رامبه ره ش يه كي تركه بريتي له جودا بوونه و و ده سته بڙه. له كه بوونه و و باي ئه نجومه ني ئاساييشي نه ته و و يي دا پتين به فشار ئه ندامه كاني ناچار كرد كه پشتگيري له بكن له به ياري به سربخه يي ناسانده هه ردوك به ش جيا به و كه له ئك انيا كه بريتين له ده نه تسك و لوهانسك. كه دوو ناوچه ي جودا خوازن له به شي نه هه ته ئك انيا. ئه م ش له تواناي ئه نداماني ئه نجومه نه كه ي كه م كرد و و كه ببه هه له كترازان و به بن پتين ووسيا بهر و ځگايه كي هه ده ر ده بات. ئينجا يه كه ژه دواي ده سته كروني هه م ته هه رش به سر ئك انيا پتين كه بوونه و و به به ناوبانگترين و به هه زرين له ده و و م نه دو خاو نكاره كاني نه و ده سته بڙه و ووسيا كرد. ئو كه بوونه و و به به ئو و بوو كه گفټوگ له سر ئو و له كه و ته و قهيرانه دارايانه بكن كه له ئه نجامي ئو و جهنگه دا ده نه دي. ئامانجي پتين له و كه بوونه و و به به بوو كه پتيان به ته ئو و ش دوا نه ژتانه و سه روت و سامانته به مانه و و م نه و گره دراو.

هه ر هه موويان ده كه ون!

به سام هه باشيش له گه ده دان كه له وان به ش په له كان ئاراسته يان بگه نه. سرباري سركوت، خپشانده ران زياد له ۵۸ شاريان به ده سته و گرتوو له سه راسه ري ووسيا دا. ئو خپشانده ناي كه له سه ر تادا ده ستيان په كرد زه ر نايب بوون نه هه ر له ووي نواندني

ئاسا زايي تيدا ، بىك و لى ووى تواناش. ئىم ئۆي سىلمانى كى
خپىشاندىران لى ژىر سايى سىستىمى زىر سىركوتگىرى كاندازىا تر
بىيان ھىي سىركىوتوبىن وىك لى ژىر سايى و دىسەتاتى سىستىمى
كىمترسىكوتگىرى كاندازى. ئۆش لى بىرئۆيى كى كاتىك خىك دىچىتى
سىرشىقامىكان ھىتا ئۆگىر بىت و باجىكىشى زىربىت دىبىتى ھىمايىكى
بىھىز بى ھاونىشىمىنىكى كانى تر كى تووۋى بوونى ئۆوان بىبىرەت. ھىر
بى پىي ئۆ و سايى سىرتا خپىشاندىرانى كانى ئىنتى جىنگ بوونى ھىي
ھاندان و پشت ئۆستوورى بى ئۆپەزسىن. استىيىكى ئۆيى كى
وسىكان ئۆ و جىنگى پىتىن بى ناسىت دىزانن و پىيان واى كى
پىرچىكىردارى زىرخىراپ و سىرتاسىرى بىدوادادىت. ئۆ و كاتىكى كى
نادادپىروپىرى زىر پىر دىستىندىت ئىتر توانا ووز دىدات بى خىك و
دىشان ھىندى سىرشىقامىكان. ھىروىك كى لى تونس ويدا كاتىك كى
بىرپىسانى تونسى سوكا پىتىيان بى محمد البوعزىزى مىو فرىش كىردو
دىستىيان بىسەر كىل و پىللىكانىدا گىرت ئۆيش لى داخا ئاگرى بىردا پى
جىستىكى خىي . بى ھىي ئۆ و ۋوداۋ وى نىك ھىر لى ناو تونس دا بىك
و بىھارى ۋىبى لى سايى ۲۰۱۱ دا بىدواى خىيدا ھىنا .

هه‌روهه‌ها جه‌نگ ره‌کاره‌گره‌رو به‌ناوبانه‌گی ناوخته‌یی هه‌ن که ته‌نها یاخه‌ و جه‌دا به‌وه‌کان نه‌ن. ئه‌وه‌ته‌ جه‌نده‌ن خه‌ه‌کی به‌ناوبانه‌گی وه‌سی نامه‌یان ئیمزه‌ کردوه‌ له‌ دژه‌ شه‌ه‌. ئه‌ندره‌ وه‌له‌فه‌، ئه‌سته‌ره‌ی ته‌هنسی وه‌سی، له‌ سه‌ره‌ کامه‌ه‌ای ته‌له‌فیزیه‌ن نووسیه‌یه‌ته‌" به‌ یاره‌مه‌تیه‌ان شه‌ه‌ نه‌ا". سه‌ره‌کی وه‌فده‌ وه‌سیا له‌ که‌نفرانه‌سی که‌شه‌ وه‌ه‌وای نه‌ته‌وه‌ یه‌که‌گرتوه‌ه‌کان له‌سه‌ره‌ه‌ره‌شی وه‌ه‌ته‌که‌ی به‌ سه‌ره‌ئه‌که‌انیا په‌زه‌شی هه‌نایه‌وه‌ وه‌ه‌روه‌ها که‌ی سه‌کرته‌ره‌ی هه‌نه‌امه‌وانی په‌ته‌ن له‌ ئه‌که‌وه‌ته‌ی خه‌ی له‌ ئه‌سته‌گه‌ام، هه‌ره‌ جه‌نده‌ دوه‌ی جه‌نده‌ که‌ته‌مه‌ره‌که‌ که‌ژانه‌دیه‌وه‌، نووسیه‌یه‌ته‌ " شه‌ه‌ نه‌ا". که‌سه‌ ده‌وه‌مه‌نده‌و که‌ریکه‌ره‌کنی نه‌زیک له‌ په‌ته‌نیه‌ش نه‌شانه‌ هه‌ن که‌ که‌یه‌یه‌ان به‌وه‌ جه‌نگه‌ نه‌ته‌. ئه‌نه‌ته‌یه‌ی جه‌وبایه‌سه‌، سه‌ره‌که‌ی په‌شه‌وه‌ی وه‌ه‌، وه‌نه‌ی به‌ریه‌سه‌ نه‌مه‌نه‌فه‌ که‌ به‌ره‌ی ئه‌په‌زه‌سیه‌نی وه‌سیا به‌وه‌ وه‌ له‌ به‌رده‌می که‌ملیه‌ن که‌ژره‌، له‌سه‌ره‌له‌په‌ه‌ه‌ی فه‌یه‌به‌وه‌کی خه‌ی وه‌نه‌که‌ی ئه‌وه‌ی دانه‌وه‌. هه‌روه‌ها ئه‌وه‌ته‌ ئه‌له‌گ ده‌ریپاسکه‌، مه‌یاردله‌ره‌ی وه‌سی به‌نه‌گه‌وازی به‌ ته‌شته‌ی وه‌ دانه‌وه‌سته‌ان کرد.

ههتا ئهگه ره ئه و کارانه ی په تین نه شبنه هه ی ده سته جه له سه ر حوکم لابرده ی، نه واه شه له گه نه که انیادا خا ی لاواز له دره ژماوه دا ده خو هغه نه ت. نه واه تا هه ر له نه ستاو گه ماره کانی سه ر وه سیا به هه ی سه به ی هه نه یه خو ار و چاوه سه ش ده کره که گه ماره کان چه تر به کر نه وه. نه مه شه به ته په بوونی کات په تین لاوازه ده که. عاده ته نه نه ژمه

تاکه واکان له کاتی گمارکاندا بودجی حکومت کم دکه نه و و بهمهش زیانی خپپکی ئاسایی دژوارتر دکه و له واننه ش بارودخیش بهر و پشهوی زیاتر به و ا. عاده تن گمارکان زرتیر کاریگریری له سره ژمه تاکه واکان دادنه ون وک له سره ژمه دیکتاتور و سه ونه رکانی تر. چونکه ژمه دکتاتور تاکه واکان زیاتر پشت به سرچاوی دهر و د بهستن له حوکم انیدا. دهسته بژری ووسیا تاکو ئهستا ناچار نه بوون که له نوان په تین و نه و زیانی که خپان دپاننه و ته لایک هه بژرن. بهام که مخته کانی چوبایس و دپریاسکا له واننه به دهرکه وتنی کاریگریری سزاکان گانهکاری درووست بکا به تایبته که نه گهر به ستره ته و به و ه و و که ششای که نه مریکا و نه وروپا له دژي گنده یی دیکن. به یه نه گهر نه و دهسته بژری ووسیا زیاتر بگوشرین له واننه به بگنه نه و به یاری که هیچتر په تین ناتوانه به نه و نه دپکانیان بهار نه و به یه ناچار د بن که بهر له جگر و یکه بکن و که سهک دیاری بکن که له نه که انیا بکشته و و بتوانه سهرمایه کانیان به نازاد بکا.

له کتاییدا نه و که ششای نه که انیا له واننه به پل بها و ته به سه ره نه دانی هه گنه نه و و خپپکی ووسپاش هیچی تر ناتوانن ئارام بگرن. هه رچه نه د له که نه و نه نیشانی داو که نه دیکتاتور تاکه واکان زهر گو به شش و ششای سه ربازی نادنه که زیانی گیانی زهریشی له بکه و ته و. بهام نه م گو په نه دانی نه و ان نه و ناگنده ته که خپپکیش به هه مان شو ی نه مان د به. به نموونه موعه م ر قه زافی لیبیا په نای به سه رکوته زیاتر برد به به و نه بردنی و ته ته له به رامبه ر هه ککشانی خپپکه کانه به نه و ششانه ی نه و داید په گیرساندن. بهام کاته که و به و به ووی قه پرانی ئا بووری سهخت بووی و هه ر خپپکه ئاسایی که ی لیبیا له اپه نه و به شش و ی که نه زهر توندوتیژ له سه ر تهخت لایان برد. هه رو هه له کاتی درنه که شانی داگیرکاری په کیته ته سه قیته ته جاران به نه فغانستان وایکرد که خپپکه ده سه زیی نه م نه ته به حیزبی که م نه ته. به یه دوور نه که نه گهر نه که انیا به نه زه نگاو که په تین له سه ر کورسیه که ی هه بخلیسکه نه ته.

په یوه ندی پچه ان

په شبنی کردنی و خانیه سه ره که کی پاوانخوازو شیدا به هه زه کاری که سه کی گهل و نه زانه. دیکتاتور له لوازکان که دکه ونه که شش و دتوان به شله شله لیش به ته زیاتر به نه و له و ماو یی که له که نه و ان داید نه نه. به به رت موغابی سه ره کی زیمبابیه له و هه اوسانه گهر و یه و شکسته ته که له هه بژاردندا تووشی هات توانی

دربازی بېټ و هټا دوو سا پېش مردنی هټر لښر حوکم مایو. یان ئووتل سړکی څنزو لا نیکهاس مډور هټر لښر حوکم ماو سرباری ئووی که ئابووری وواتل کی بلتلواوی داتلپیو. زلر ب سادیی: ئو و ابلرو سړکانی که بل وواتل بله زن لوانی زلر کوتوپل لښر کورسیه کیان لادرل هټروک ل سړکی میسر حوسنی موبارک و زلین العابدین سړکی تونس وویدا ل بلهاری عیسی کی ل سا ی ۲۰۱۱ د اوویدا.

[illegible]

ئەندىزىلەر: ئىندامى سەركى و بىلەن بىر پەرقى گرامى ئاسايىشى ترانزىتەنتىكە ل سەنتەرى ئاسايىشى تازە ئىمەرىكا. ل ۲۰۱۵ و ب ۲۰۱۸ ئەفسەرى جەگى ئىستىخباۋاتى نىشتىمانى بوۋ بى كاروبارى وىيا - ئوۋاسيا ل سەنتەرى ئەنجومەنى ئىستىخباۋاتى نىشتىمانى.

ئەريک فانتز: پرفيسورى زانستە سياسىيەکان لە زانکەى ويلايەتى مەشىگان.

<https://www.foreignaffairs.com/articles/russian-federation/2022-03-02/beginning-end-putin>

سیک لاریزم و چ ند س رنج ک-3- ش ما بار وانی

بشی س ی م /

د و و تی سیک لاریزم: د و و ت ک ها و و ا تی بوون پ و و ر و جیا وازی
ن ت و و، ن گ و گ ز، ئاین و ئیتن و م ز ه ب و ئید ل ژیا ناکر ن
ب ه کاری چ و س ن و و ی ئ ویترو ب ماف کردنی.

س پانندن و ت تالیتارییت. ل ناو سیستم کی سیک لاردا ه رگیز، ج گای
نا ب ت و و بوونی نیی. هیچ ک س ک، ل س ای سیست م کی سیک لاریستی
است قین، سیستم ک، ب مانای و ش، ن ت نها ب و و ا ت و ب ناو
ب دروشمی ب ت و ب مانا و ب ناو ک، سیک لار ب ت، ب ی نیی
ت داخلی ژیان و ئازادی و خواست و ه ب ژاردن کانی ئ ویتربکات.
د و و تی سیک لار ه موو ماف کی ب ت ک، ب پ ی گریب ست و پ یما ن کی
ک م ل ای تی ن وان ه موان و ب یاسا ک خستوو و د ست ب ر و
زامنکردوو پاراستوو و کردوونی ب ب و ه ی سوور و ک س ب ی نیی،
ب هیچ پاسا و ک و ل ژر هیچ نا و کدا، ئ و ه سوور و ب و
پیر زیی ت ک، ئ و ماف و ئازادی و خواست و سنوران ی م م ل ک تی
تاک و م ر ف کان ب ب ز ن ت و ئازادی کان یان پ ش بکات.

ل د و و تی سیک لاردا، ها و و ا تی ل س رووی ه موو شت ک و ی و د و و ت
د و و تی ها و و ا تی و ها و و ا تی ب ن ماو بنچین ی، ها و و ا تی پ و و رو
پیر ز، ب ئ و و ی س ی ری ئاین ک ی یاخود ئیتن و م ز ه ب و
ئایدی ل جیا ک ی، ن ت و و و ن گ و گ ز ک ی ب ک ر ت، ل د و و تی
سیک لاردا د ستور ک ه ی پ و یست ب ی ک چا و س ی ری ه موان بکات و
ب ی کسانی ئ ر ک و ماف ب ها و و ا تیان د ا ب ش و دیاری بکات و ئازادی
ویژدان (لائیک- ب دینی) و ع قید و بیرو با و ب ه موو ک س ک
د ست ب ر بکات و ه موان ب ئازادی بتوانن گ زارشت ل خ یان ب ک ن و
ک س ماف ی ئ و و ی ن ب ت ل جیا تی ئ و ک یتر ب یارب دات و ن خ ش ی ب ک و
ن ک ی ب ب ک ش ت و ت ک ئازاد ب ت ب و ش واز ب ژیت ک خ ی د ی و ت،
ن ک ئ ویترو.

ل ناو سیستم و د و و تی سیک لاریزما،
ع لمانیت م ر ف ی کردوو ب ک ا ب و و و گ ی ژیان و د ب ت ه موو شت ک
ل پ ناو م ر ف و خزم تی م ر ف ای تی د ا ب ت و ه موو شت کان ب د و وری
خواست و ئار زوو و ئازادی و ماف کانی م ر ف د ا بخو ن و و،
ل ناو د و و تی سیک لاریزما، د س م ا ت د س م ا تی ئ ق و ه ز ه ز ی

زانست و گه پان گه پانی بیرکردن و ی ئازاد و ئینسانی ئازادو
مرق بوون. ل ناو سیست می سیک لاریزمد.ا
هیچ مرجع کی با و د س ها ت کی پیرزی ها بوونی نیی، ت ح کوم
و یاری ب ژیا نی تاک کان و چار نوی مر ق کا ن و بکات، ب کو ل
ل سای ی ع لمانیت و ل ناو سیست می ع لمانیدا ئیرادی گشتی و
پ یمان و کک وتنی کوم لای تی ن وان هاوو اتیان و ئازادی و
خواست کان ی تاک مرجع و پیرز بان.
..
ش ما بار وانی

ئیدی خ ون نا بینم. . شیعی:

ستیقان ش مزینی

ت هشتا نازانیت
ش قام کان ی ه ستم چ و
د م روو بار کی نیگ را ن
درختی ت م نم
ه ر ت نیا ی ک گ لای پ و ما و
ئ ویش ب ی ک ش ت "با"
ع شق ک د و رت
و رانم، و ک ئ و شاران ی
د بند خ م مشی ج نگ و
غ ربیم و ک ئ و ر بواری
ل چ و وانیدا ر د کات
د گریم، ه ر د گریم
چونک خ م ل ون بو و
ل هیچ ک ل ن کی روونا کدا ناید زم و
چا و کانم ه میش کرا و ن
ئیدی خ ون ک ن ما و بیبینم
ل و کانم وشک بوون ت و
ل م وشک سا پی ما چ دا
ه ناس کانم ه ندی م ریخ قورسن

کۆتوون ئۆت سەرشانی مەرگ
 چەندین سەدەم دەفەم
 لە ئاسمانە رەش داگیرساو کانی مەراقدا
 هەزاران هەزار سا
 بەسەر فەرشە گریاندا ئۆم
 لە پاپایی تەکشکاوی زەمەندا
 لە کەناری ژیلەمەدا لەنگەر دەگرم و
 سووتانی رەحم ئۆچنەم و
 ئۆمەستا پەم لە گەرانە حەزین
 کەچی چەینەم لە بیر چەتە و
 پە پەم لە مەسیقای غەم
 کەچی ژەنینم بیر چەتە و
 ئاسمانەم پەم لە هەواری رەش
 کەچی بارینەم بیر چەتە و
 تە هەشتا نازانیت، شەوان
 تاریکی را ئۆخەم و
 بەدەنگی ئۆستەرەکان
 ئۆدەم بە خەمدا
 هەرتینووم بوو
 پەرداخەک لە خەیا
 باوشت ئۆخەم و
 کە برسێشەم بوو
 لەتەک لە کەکی یادگاریدە کانت ئۆخەم
 کە بیرم کردیت
 خوداش لەگەڵ خەمدا دەخەمە گریان
 تە نازانیت هەموو شەو
 پرسپاری تە لە مانگ دەکەم و
 تریفە و ئامم ئۆداتە و
 تە نازانیت، هەموو رۆژەک
 سەراغت لای پەلکە گیا دەکەم
 ئاورینگ و ئامم ئۆداتە و
 تە نازانیت، هەرکات بەدەنگە بیت
 زمانە شیعرەم لە گە دەکەوت
 تە نازانیت، هەرکات توو بیت
 زریانە فرمەسکم هەدەچە
 تە نازانیت، هەرکات ون بیت
 ژیان خەیم لە حەشار دەدا و

2018
ستد کھ

نامِ رد هیچ باس و خواستِ نایگ
بر او تیرِ هرچند بد

نامِ رد تا زیا تر _____ی ل بگری
گور تر .. پیستر .. بای دت _____ گ